

Acta jurat Premis FAD d'Arquitectura i Interiorisme 2020

Premi Arquitectura

79 Habitatges amb Protecció al Saló Central de Sant Boi de Llobregat

Carrer Baldiri Net i Figueres, 5-7
Sant Boi de Llobregat (Barcelona)

Autors/Autores/Authors:

Juan Herreros Guerra, Jens Richter, arquitectes (Estudio Herreros)
Mariona Benedito Ribelles, Martí Sanz Ausàs, arquitectes (Estudi d'arquitectura MIM-A)

“Context. On la ciutat perd el seu nom, al límit del polígon i del barri encara sense identitat, molt a prop i molt lluny del parc agrari, al pati del darrere de la metròpoli, al costat de les grans infraestructures de servei. Demà, un tros més de la ciutat.

Història. Concurs públic per a la construcció d'HPO, guanyat el 2009 per un jove equip d'arquitectes en necessària simbiosi amb arquitectes la veterania dels quals era (i és) un grau. Onze anys i una crisi immobiliària i financera després, missió complerta.

Presenciem una acurada exploració tipològica del bloc aïllat d'habitatge, que incorpora patis i perforacions del volum per generar espai comunitari com a lloc de transició entre la gran escala d'una situació exterior encara en construcció i l'escala domèstica, humana i acollidora, dels habitatges. Textures, materialitat, recorreguts i oportunitats per a la trobada i la interacció com a aportacions generoses que superen els límits normatius i programàtics.

En aquesta obra el jurat destaca la investigació, a través del projecte arquitectònic, sobre les maneres de transitar i habitar els espais comuns als edificis d'habitatges col·lectius, així com la seva ambició de construir una comunitat, i no només un edifici. Mitjançant la seva acurada arquitectura de passarel·les, nuclis de comunicació creuats, finestral sobre grans patis i terrasses intermèdies, multiplica les trobades visuals i físiques entre les persones que resideixen en els diferents habitatges i també amb l'espai públic exterior. L'estratègia de transició a l'escala de ciutat, amb grans buits a les façanes —d'una volumetria rotunda i distintiva—, manté aquesta comunitat oberta i connectada amb les places adjacents.

Arquitectura amb un esperit propositiu, atenta i còmplice amb el context, origina espais pensats per a la vida en comú, en estreta sintonia amb el paisatge físic i humà en què s'insereix i als quals serveix, generosa en la creació d'atmosferes sensorialment plenes. Es tracta d'una intervenció d'habitatge públic que espren les potencialitats del lloc més enllà dels límits convencionalment establerts en aquest tipus de projectes, generant aportacions i esmenes rellevants a les maneres de viure i ocupar els espais alineades amb els canvis de paradigma contemporanis.”

Menció especial del jurat

APROP Ciutat Vella

Carrer Nou de Sant Francesc, 10
Barcelona

Autors/Autores/Authors:

David Juárez Latimer-Knowles, arquitecte (Straddle3)

Jon Begiristain Mitxelena, arquitecte (Eulia Arkitektura)

Yaiza Terré Alonso, arquitecte (Yaiza Terré Arquitectura i disseny d'interiors)

“Context. Al districte de Ciutat Vella de Barcelona, barri Gòtic sud, a quatre passes de la part baixa de la Rambla, immers en un teixit urbà molt compacte. Es tracta d'un lloc vell i complex tot i la persistent inversió pública-arquitectònica: al costat del solar, una escola, un centre d'atenció primària, habitatge amb protecció oficial... el solar en si està destinat a equipament.

Història. L'encàrrec sorgeix de l'interès de l'Ajuntament per resoldre situacions d'emergència d'habitatge tot buscant una execució més ràpida, econòmica i sostenible que les promocions convencionals d'habitatge públic. Es tracta d'una exploració programàtica sobre el concepte d'equipament residencial: allotjaments provisionals de proximitat per real·lotjar temporalment les famílies desnonades al barri, radicalment tensionat entre la gentrificació i la marginalitat.

El projecte genera recerca aplicada sobre la prefabricació modular reversible a partir de contenidors marítims reutilitzats, amb criteris de sostenibilitat urbana, ecològica i social. Els pòrtics metàl·lics resolen la planta baixa, diàfana, proporcionant una plataforma en la qual s'apilen els contenidors reconvertits en habitatges. Es tracta d'una bona adaptació a la geometria del solar, cantoner, a les condicions d'orientació i assolellament, vistes i privacitat. Cal destacar l'escala urbana i compositiva ben resolta del projecte, i la singularitat material de la pell, que parla de l'excepcionalitat de la situació. Plantejament d'habitatges unipersonals per a maneres d'habitar no tradicionals.

El jurat destaca aquesta obra com a menció pel seu valor experimental, la seva vocació de servei, el seu afany de recerca i la seva contribució a l'evolució de la disciplina en termes de sostenibilitat social i ambiental.

Arquitectura entesa com a eina capaç de donar respostes ràpides i solvents a les necessitats emergents i urgents de les persones i la societat, es manté, alhora, atenta al context patrimonial i urbà en què s'insereix.

El projecte posa especial interès en uns usuaris que s'allunyen de la família tradicional, i permet abandonar la condició tipològica per proposar domesticitats més reduïdes els usos de les quals es complementen en el mateix centre de la ciutat.”

Premi Interiorisme

RUN RUN RUN

Plaza Juan Zorrilla, 1
Madrid

Autor/Autor/Author:

Andrés Jaque, arquitecte
(Andrés Jaque / Office for Political Innovation)

“Ubicat al barri de Chamberí de Madrid, en una zona de recents moviments ciutadans que reclama espais col·lectius, el local apareix insòlitàment a la cantonada d’una cruïlla de dues vies ràpides davant del parc Vallehermoso i al costat d’un taller de cotxes. Run run run aposta per la capacitat que tot espai comercial pot i ha d’assumir en el seu rol de fer ciutat, posant atenció a la generació de noves dinàmiques de barri des del vessant privat i significant-se com una expansió de la domesticitat fora de casa.

Destaca estratègicament la gran transversalitat d’usos i intencions vinculades a la vida saludable que dissenyen un espai de visibilitat i aprenentatge de pràctiques culinàries per a propostes gastronòmiques sostenibles que incorporen un petit hort propi amb el qual abastir els menús de cada dia. La restauració es complementa amb l’ús del local com a centre de reunions de *runners* lligades a la cura del cos i a la seva preparació per a l’activitat de córrer, que és precisament la que dona nom a aquest lloc.

En les dues plantes d’un local geomètricament irregular, es respira una atmosfera propera i familiar, de caràcter molt peculiar, no només per la transparència i la inclusió d’éssers vius vegetals, sinó per una formalització totalment desacomplexada i saturada de recursos materials que fins i tot incorporen una dutxa pública al costat d’armariets i altres objectes d’higiene per a després de la pràctica esportiva.

El jurat destaca aquesta obra per l’aposta que representa per un interiorisme creatiu i amb personalitat, que sap llegir i potenciar de manera exemplar les condicions del local i del lloc en què s’ubica, creant espais en absoluta sintonia material i ambiental amb les ambicions del projecte funcional a què serveix, i atent a generar sinergies urbanes amb el seu entorn proper. Suposa una interessant relectura de les necessitats dels ciutadans i d’un barri molt maltractat en els darrers anys, mitjançant l’aportació d’una proposta fresca i amb identitat pròpia.”

Premi Ciutat i Paisatge

Remodelación Plaza de Mansilla Mayor

Plaza del Ayuntamiento
Mansilla Mayor (León)

Autors/Autores/Authors:

Iñigo Ocamica Berbois, Iñigo Tudanca Acedo, arquitectes
(Ocamica Tudanca arquitectos)

“Context. Un poble de cases baixes i austeres, envoltat d'alberedes i camp. Poble de l'Espanya buidada.

L'Ajuntament treu a concurs públic la remodelació de la plaça de la Font, i dos joves arquitectes, que treballen a l'altra punta del país, se n'assabenten per un amic, s'hi presenten, i guanyen. I aprofiten l'oportunitat.

La decisió estratègica del projecte d'ampliar l'abast de la intervenció fins a incloure-hi els llocs més significats de la vila obliga a una austeritat de recursos i materials en perfecta consonància amb el lloc. Constitueix una reinterpretació del paisatge castellanoleonès a força de catifes de diversos tipus de formigons rentats. Molt bona lectura i resolució de la font com a lloc funcional, de trobada i d'identitat col·lectiva.

El jurat destaca aquesta obra per la seva excel·lència en la lectura del context urbà i social, per la creativitat i la qualitat en l'ús de recursos molt limitats des del punt de vista econòmic i formal, per la capacitat dels seus autors de mantenir l'ambició arquitectònica en totes les escales de projecte, fins i tot redefinint-ne l'àmbit sense incrementar-ne el cost.

La intervenció en l'espai públic desborda les fronteres artificialment establertes entre el paisatgisme, el projecte urbà, l'arquitectura i el disseny i, a canvi, pica l'ullet al paisatge tradicional existent. “

Premi d'Intervencions Efímeres

MAD X MAD

Madrid

Autors/Autores/Authors:

Uriel Fogué Herreros, Eva Gil Lopesino, Carlos Palacios Rodriguez, arquitectes (Elii (oficina de arquitectura))

“El jurat valora l'estratègia de l'«urbanisme fantasma» dels VdV (Veranos de la Villa 2019) precisament per la seva condició efímera de fer aparèixer (i desaparèixer) la possibilitat que qualsevol solar, per perifèric que sigui o abandonat que estigui, pot esdevenir «un altre lloc» mitjançant una reprogramació que gestiona una coreografia de més de cinquanta intervencions arquitectòniques temporals que van construir, durant tres mesos, un altre paisatge de la ciutat i una altra manera de viure Madrid pels seus ciutadans i les seves ciutadanes.

El jurat destaca la capacitat d'aquesta intervenció efímera de posar-se al servei de l'urbanisme, fet que permet repensar i experimentar activament nous usos en determinats espais urbans, tot contribuint, així, a implementar canvis reals en la percepció de la ciutat i en la seva dinamització.

De la mateixa manera que les intervencions efímeres en el patrimoni arquitectònic en permeten el redescobriment i la valoració ciutadana, aquesta acció d'urbanisme efímer és exemplar en la construcció d'una nova mirada col·lectiva sobre les potencialitats i els valors d'un conjunt d'espais relegats, que poden i han de ser també redescoberts i valorats, especialment en les perifèries metropolitanes, potenciant un policentrisme urbà que convida els seus habitants a descobrir cada estiu una ciutat diversa, viva i màgica.”

Anna Ramos, Atxu Amann, Cristina Bestratén, Tomás López Amat, David Morros i Marc Aureli Santos

Barcelona, 28 de juliol de 2020